

PORADNIK
GAZETY PRAWNEJ

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

P O L E G A

PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN 2016

PODATKI CZĘŚĆ 4

- PRZEWODNIK PO ZMIANACH ▪ USTAWY
- PRZEPISY WYKONAWCZE

- Dziedziczenie krok po kroku
- Podatkowe skutki dziedziczenia – prawa i obowiązki spadkobierców
- Ustawa o podatku od spadków i darowizn
- Kodeks cywilny – „Spadki”
- Kodeks postępowania cywilnego – „Sprawy z zakresu prawa spadkowego”

PODATKI NR 6

PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN

- › PRZEPISY PRAWNE 2016
- › AKTYWNE DRUKI
- › KALKULATORY
- › WSKAŹNIKI I STAWKI

ISBN 978-83-7440-658-1

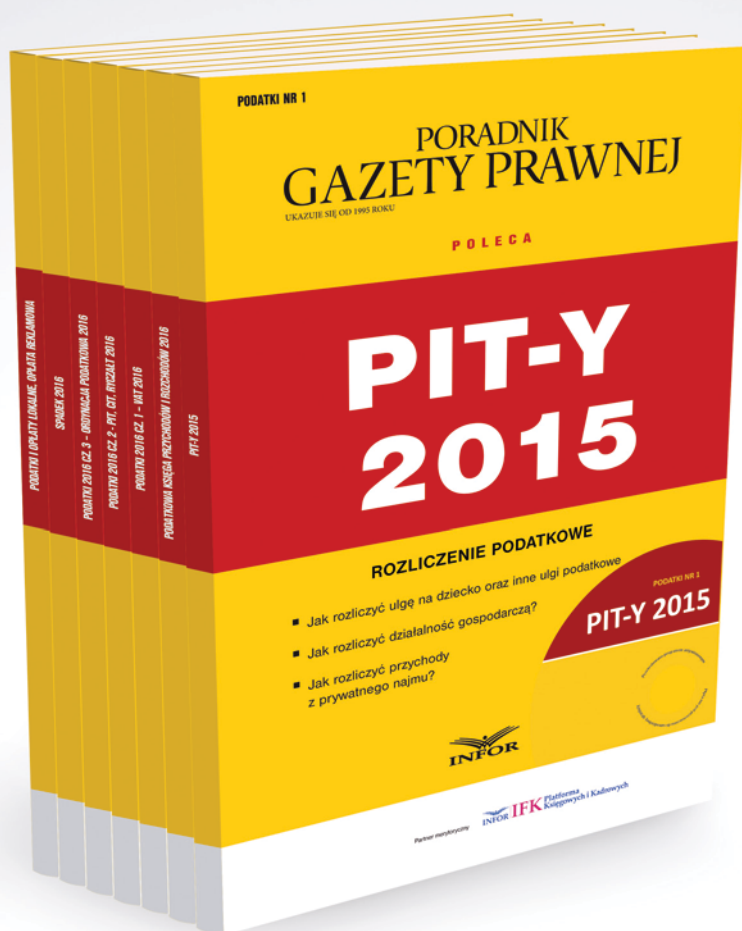
9 788374 406581

Partner merytoryczny

 IFK Platforma
Księgowych i Kadrowych

PODATKI 2016

KOMPLET ŻÓŁTYCH KSIĄŻEK

W skład pakietu
wchodzi 7 publikacji:

PIT-y 2015 + CD

Podatkowa Księga Przychodów i Rozchodów 2016 + CD

Podatki 2016 cz. 1 – VAT 2016 + CD

Podatki 2016 cz. 2 – PIT, CIT, RYCZAŁT 2016 + CD

Podatki 2016 cz. 3 – Ordynacja podatkowa, NIP 2016 + CD

Podatki 2016 cz. 4 – Podatek od spadków i darowizn 2016 + CD

Podatki 2016 cz. 5 – Podatki i opłaty lokalne, opłata reklamowa + CD

PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN 2016

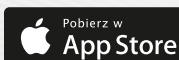

www.infororganizer.pl

Najszybsze odpowiedzi!

Mobilny INFORorganizer to najszybszy dostęp do aktualności dla księgowych. Aplikacja błyskawicznie dostarczy informacje z zakresu prawa i podatków na twoją komórkę.

Bezpłatna aplikacja

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-042 Warszawa
ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN 2016

Dyrektor Centrum Rynku Firm
Marzena Nikiel

Redaktor merytoryczny
Ewa Sławińska

Sekretarz redakcji
Anna Seroczyńska

Redaktor graficzno-techniczny
Monika Rodziewicz

Korekta
Irena Biśta-Kanciąła

Adres redakcji
01-042 Warszawa,
ul. Okopowa 58/72
www.pgp.infor.pl

Biuro Reklamy

Aneta Dmowska
e-mail: aneta.dmowska@infor.pl
Monika Jukiewicz
e-mail: monika.jukiewicz@infor.pl
tel. 22 530 40 27

Biuro Obsługi Klienta

01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
faks: 22 761 30 31
e-mail: bok@infor.pl

Copyright by INFOR PL Spółka Akcyjna. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

Druk: KF Partner

Materiałów niezamówionych nie zwracamy, zachowując sobie prawo do skrótów i zmian tytułu. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

SPIS TREŚCI

**Dziedziczenie krok po kroku
– postępowanie spadkowe po zmianach**

Dziedziczenie krok po kroku – postępowanie spadkowe po zmianach	9
I. Sytuacja prawna spadkobierców	9
1. Brak oświadczenia o przyjęciu spadku	9
2. Prywatny wykaz inwentarza	9
3. Rozszerzona odpowiedzialność spadkobiercy	9
4. Zabezpieczenie spadku	10
5. Dziedziczenie spadku za granicą	10
II. Schemat postępowania spadkowego	11
1. Przyjęcie spadku	11
2. Poświadczenie dziedziczenia przed notariuszem	11
3. Sądowe postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku	12
4. Dział spadku	13
III. Podatek od spadków i darowizn	14
1. Zwolnienia od podatku od spadków i darowizn	14
2. Kto zapłaci podatek od spadku	14
IV. Odpowiedzialność spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy	15

**Podatek od spadków i darowizn
– komentarze i przepisy**

Podatkowe skutki dziedziczenia – prawa i obowiązki spadkobiercy	19
I. Rozliczenie spadkobiercy z urzędem skarbowym	19
1. Kiedy spadkobierca zapłaci podatek od spadków i darowizn	19
2. Kiedy spadkobierca może skorzystać ze zwolnienia z zapłaty podatku od spadków i darowizn	19
3. Jakie obowiązki mają spadkobiercy w zakresie podatku od spadków i darowizn	20
4. Jak prawidłowo wypełnić zgłoszenie SD-Z2	21
5. Jak prawidłowo wypełnić zeznanie SD-3	29
II. Wstąpienie w prawa i obowiązki spadkodawcy	38
1. Rodzaje praw i obowiązków podatkowych	38
2. Zakres odpowiedzialności spadkobierców	39
3. Decyzje wydawane spadkobiercom	39
Podatek od spadków i darowizn – informacje podstawowe MF	41
Przedmiot opodatkowania	41
Podatnicy	41
Płatnicy	41
Powstanie obowiązku podatkowego	41
Grupy podatkowe	42
Kwoty wolne od podatku	42
Skala podatkowa i stawki podatkowe	42
Zwolnienie od podatku osób najbliższych	43
Ulgi mieszkaniowe	43
Inne zwolnienia od podatku	44

Podstawa opodatkowania	44
Obowiązki podatników	45
Zapłata podatku	45
Właściwość miejscowa organów podatkowych	45
Ustawa z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 2015 r. poz. 86; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1137)	47
Rozdział 1. Przedmiot opodatkowania	47
Rozdział 2. Obowiązek podatkowy	49
Rozdział 3. Podstawa opodatkowania	50
Rozdział 4. Wysokość podatku	51
Rozdział 4a. Zeznania podatkowe	53
Rozdział 5. Płatnicy	54
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	55
Rozporządzenie Ministra Finansów z 27 listopada 2015 r. w sprawie zeznania podatkowego składanego przez podatników podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 2015 r. poz. 2068)	56
Rozporządzenie Ministra Finansów z 20 listopada 2015 r. w sprawie wzoru zgłoszenia o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2060)	63
Rozporządzenie Ministra Finansów z 25 listopada 2015 r. w sprawie pobierania przez płatników podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 2015 r. poz. 2004)	68
Przewodnik po zmianach w podatku od spadków i darowizn	70

**Kodeks cywilny
– darowizny i spadki**

Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2014 r. poz. 121; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1844) (wyciąg)	77
Księga trzecia. Zobowiązania	77
Tytuł XXXIII. Darowizna	77
Księga czwarta. Spadki	78
Tytuł I. Przepisy ogólne	78
Tytuł II. Dziedziczenie ustawowe	79
Tytuł III. Rozrządzenia na wypadek śmierci	80
Dział I. Testament	80
Rozdział I. Przepisy ogólne	80
Rozdział II. Forma testamentu	81
Oddział 1. Testamenty zwykłe	81
Oddział 2. Testamenty szczególne	81
Oddział 3. Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych	81
Dział II. Powołanie spadkobiercy	82
Dział III. Zapis i polecenie	82
Rozdział I. Zapis zwykły	82
Rozdział II. Zapis windykacyjny	83
Rozdział III. Polecenie	84
Dział IV. Wykonawca testamentu	84
Tytuł IV. Zachowek	84
Tytuł V. Przyjęcie i odrzucenie spadku	86

Tytuł VI. Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy	87
Tytuł VII. Odpowiedzialność za długi spadkowe	88
Tytuł VIII. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku	89
Tytuł IX. Umowy dotyczące spadku	90
Tytuł X. Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych	91
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22 września 2015 r. w sprawie określenia wzoru wykazu inwentarza oraz sposobu udostępniania druków tego wzoru (Dz.U. z 2015 r. poz. 1537)	93

**Kodeks postępowania cywilnego
– sprawy z zakresu prawa spadkowego**

Ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1854) (wyciąg)	97
Dział IV. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	97
Przepisy wstępne	97
Rozdział 1. Zabezpieczenie spadku, wykaz inwentarza i spis inwentarza	97
Rozdział 2. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	100
Rozdział 3. Ogłoszenie testamentu	100
Rozdział 4. Wyjawienie przedmiotów spadkowych	101
Rozdział 5. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego	101
Rozdział 6. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu	102
Rozdział 7. Zarząd spadku nieobjętego	102
Rozdział 8. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	102
Rozdział 9. Dział spadku	103
Rozdział 10. Inne sprawy spadkowe	104

**Prawo bankowe
– informacje o rachunkach bankowych spadkodawcy**

Prawo bankowe (wyciąg) – informacje o rachunkach bankowych spadkodawcy	107
Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 128; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1864) (wyciąg)	108

PROFESJONALNIE I NA CZAS

www.infor.pl

dwutygodnik
MONITOR księgowego

dwutygodnik
MONITOR prawa pracy
i ubezpieczeń

miesięcznik
BIULETYN VAT

miesięcznik
BIULETYN głównego
księgowego

 IFK Platforma
Księgowych i Kadrowych

INFORLEX.PL
PODATKI • RACHUNKOWOŚĆ • PRAWO

 WIDE
AKADEMIA

www.sklep.infor.pl

22 761 30 30, 801 626 666

bok@infor.pl

**DZIEDZICZENIE
KROK PO KROKU
– POSTĘPOWANIE
SPADKOWE
PO ZMIANACH**

Dziedziczenie krok po kroku – postępowanie spadkowe po zmianach

Od 18 października 2015 r. zmieniły się zasady odpowiedzialności za długi spadkowe. Spadkobiercy będą lepiej chronieni w sytuacji, gdy w spadku odziedziczą długi. Spadkobierca, który nie złożył żadnego oświadczenia w sprawie przyjęcia bądź odrzucenia spadku, otrzyma spadek z tzw. dobrodziejstwem inwentarza. Dzięki temu odpowiedzialność spadkobiercy za długi pozostawione przez spadkodawcę zostanie ograniczona tylko do tzw. stanu czynnego spadku, tj. do wartości aktywów spadku.

Dotychczas milczenie spadkobierców oznaczało przyjęcie spadku wprost, a tym samym nieograniczoną odpowiedzialność za długi wchodzące w skład spadku. Skutki często bywały krzywdzące dla spadkobierców, ponieważ spadkobierca, który nieświadomie odziedziczył zadłużony spadek, odpowiadał całym swoim majątkiem za zobowiązania zaciągnięte przez zmarłego. Nie miała przy tym znaczenia nieświadomość istnienia długów spadkowych, które mogły przewyższać wartość spadku. Przedstawimy kolejno, co się zmieniło w przepisach i jak zmieniła się tym samym sytuacja prawna spadkobierców.

I. Sytuacja prawna spadkobierców

1. Brak oświadczenia o przyjęciu spadku

Od 18 października 2015 r. milczenie spadkobiercy (czyli brak oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania) wiąże się z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1015 k.c.). Oznacza to, że odpowiedzialność spadkobiercy za długi pozostawione przez spadkodawcę zostanie ograniczona tylko do tzw. stanu czynnego spadku, tj. do wartości aktywów spadku. Przykładowo: jeżeli wartość stanu czynnego spadku wyniesie 100 tys. zł, a dług 250 tys. zł, wierzyciele będą mieli roszczenie jedynie do wysokości 100 tys. zł.

Co istotne, nowe przepisy mają zastosowanie do przypadków, gdy śmierć spadkodawcy nastąpiła 18 października 2015 r. lub później. Nie mają natomiast zastosowania do przypadków, gdy śmierć spadkodawcy nastąpiła przed wejściem w życie nowych przepisów. W przypadkach, do których mają zastosowanie „stare” przepisy, spadkobiercy powinni złożyć stosowne oświadczenie, jeżeli chcą ograniczyć swoją odpowiedzialność za długi spadkowe. Oświadczenie to powinni złożyć nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedzieli się o tytule swojego powołania.

2. Prywatny wykaz inwentarza

W przypadku odpowiedzialności spadkobierców z dobrodziejstwem inwentarza podstawowe znaczenie ma rzetelne ustalenie stanu majątku spadkowego. Przed nowelizacją tylko komornik sądowy, odpłatnie, ustalał stan majątku spadkowego. Pozostawienie wyłącznie tego rozwiązania narażałoby spadkobierców na koszty, w tym obejmujące konieczność wyceny aktywów spadkowych z udziałem biegłych rzeczoznawców. Z tych też względów wprowadzono instytucję „prywatnego” wykazu inwentarza (art. 1031¹–1031⁴ k.c.). Mogą go sporządzić:

- spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza,
- zapisobierca windykacyjny lub
- wykonawca testamentu.

Wykaz można złożyć w sądzie albo przed notariuszem. Spadkobiercy (zapisobiercy windykacyjni lub wykonawcy testamentu) mogą wspólnie złożyć sporządzony wykaz.

W wykazie inwentarza spadkobierca ujawnia z należyłą starannością przedmioty należące do spadku oraz przedmioty zapisów windykacyjnych, z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili otwarcia spadku (tzn. z chwili śmierci spadkodawcy), a także długi spadkowe i ich wysokość. Wykaz można uzupełnić, jeżeli po jego złożeniu zostaną ujawnione składniki majątku nieujęte w wykazie.

Sporządzenie wykazu inwentarza nie jest obowiązkowe, jednak leży ono w interesie osób ewentualnie odpowiedzialnych za długi spadkowe.

Wzór wykazu (w postępowaniu sądowym) określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości (patrz str. 93).

3. Rozszerzona odpowiedzialność spadkobiercy

W przypadku ograniczonej odpowiedzialności spadkobierców istotną sprawą jest należyte zabezpieczenie interesów wierzycieli spadkowych. W tym celu ustawodawca wprowadził regulacje przewidujące rozszerzenie odpowiedzialności spadkobiercy, w przypadku gdy spadkobierca będzie działał na szkodę wierzycieli. Z przepisów tych wynika, że spadkobierca poniesie pełną odpowiedzialność za długi spadkodawcy, jeżeli podstępnie zaniży wartość